

TEODORA MAREȘ: „Cred că dragostea te prostește...”

A absolvit I.A.T.C. în anul 1987, clasa prof. Octavian Cotescu-Gelu Colceag.

Teodora Mareș frapează prin simplitate (aparentă). Este un interlocutor perfect; totul e firesc. Parcă i-ar fi teamă că știe prea multe, dar niciodată nu spune tot: păstrează și apără cu sfințenie unele taine.

□ Cum s-a produs prima ta întâlnire cu lumea teatrului?

■ Probabil, în copilărie, când mergeam cu învățătoarea la teatrul de păpuși. Îmi amintesc și pot spune că retrăiesc acum senzațiile rupte de realitate pe care le încercam în momentul când se ridica acea cortină roșie și începea să cânte muzica. Am fost ani de zile vrăjită de lumea teatrului de păpuși: atunci când îmi petreceam vacanțele la bunicii mei, la țară, îmi construim singură păpuși din gheme de lână, în care înfigeam andreele, le puneam băsmăluțe, nas, ochi și chiar scriam mici texte de teatru.

□ Ai reușit la I.A.T.C. din prima încercare?

■ Nu, am intrat a treia oară. Am dat de două ori examen la Institutul de la Târgu-Mureș, convinsă, atunci, că numai acolo se intră fără pile; îmi era foarte frică de București, unde, ulterior, am intrat prima.

□ Dacă nu intrai, ce-ai fi făcut?

■ Probabil că dacă norocul nu-mi surâdea în 1983 (atunci când am luat examenul acela de temut), aș mai fi încercat de multe ori, pentru că eram conștientă că am puțin talent, puțin șarm, puțin noroc și cred că dacă îndeplinești aceste trei micuțe calități ai și o micuță șansă să devii actor.

□ După absolvire ai fost repartizată la teatrul din Sfântu Gheorghe. Cum și s-a părut această experiență? Ai resimțit complexul provinciei?

■ La Sfântu Gheorghe am stat trei ani, timp în care am jucat foarte mult și am făcut multe turnee în țară, în micile localități din împrejurimi, ocazie cu care mi-am cunoscut mai bine patria! A fost o experiență pe care n-aș vrea s-o repet. Urâsc turneele. Nu știu dacă alții au avut așa-zise „complexe de provincie”, dar eu le-am avut din plin. Am venit, după experiența Sfântu Gheorghe, la Teatrul „Nottara”, și mi se părea că sunt o fată simplă de la țară. Probabil că transmiteam și celor din jur această senzație, iar ei o preluau și se purtau cu mine ca atare...

□ Ce relații ai avut cu cinematografia?

■ Film am făcut de la începutul anului II de facultate și pot spune că am avut câțiva ani foarte „plini” cinematografic. Trebuia chiar să renunț la unele roluri pentru că nu reușeam să fiu în două-trei locuri în același timp. Lucru care nu s-a mai întâmplat în ultimii ani. Acum am prea mult timp liber, cu care nu știu ce să fac. Dar speranța există încă.

□ Este important pentru o actriță să fie frumoasă? Te simți frumoasă?

■ Cred că nu toate actrițele trebuie să fie frumoase. Ce s-ar întâmpla dacă toate ar fi frumoase? Cine ar mai juca urâtelor? O actriță trebuie să fie mai întâi talentată, să aibă personalitate, să degajeze o anumită lumină atunci când apare pe scenă sau pe ecran și să fie telegenică. Asta contează. Pe mulți dintre noi scena sau ecranul ne transformă, ne schimbă, ne avantajează sau, dimpotrivă, ne evidențiază defectele. Și nu vorbesc doar despre defectele fizice. În ceea ce mă privește, nu mă simt frumoasă. De cele mai multe ori, când mă văd pe marele sau pe

micul ecran, mă urâsc. Probabil că sunt foarte critică față de mine și totdeauna cred că există loc pentru mai bine. Nu vreau să fiu frumoasă cu orice preț. Vreau să fiu bună!

□ Ce ai spune acum despre momentul Teatrul „Nottara”, București, 1990?

■ La „Nottara” am venit prin transfer. Vezi, nu mă pot gândi acum la acest teatru fără să mă doară sufletul. Mi s-au întâmplat lucruri care nu trebuiau să mi se întâmple și nu s-au întâmplat cele de care aș fi avut nevoie. Din păcate, conjunctura de acolo nu mi-a fost favorabilă. Singurul om cu care am putut discuta timp de patru ani, om pentru care am toată considerația, mi-a spus: „Ce păcat de talentul tău, să se irosească aici!”. Și în toți acești ani, m-am tot întrebat: Ce este aici? Ce se întâmplă aici? Aș fi putut să joc până la epuizare... ar fi trebuit. Dar nu a fost așa.

□ Ce perspective și s-au deschis la Naționalul bucureștean?

■ La Național am venit în octombrie 1994 și, de unde acesta era locul cel mai de temut pentru mine, acum mă felicit pentru această alegere. A fost alegerea mea. Mă simt atât de bine, de parcă aș fi copilărit aici. Vin la teatru cu multă plăcere, oamenii, colegii mei, toți m-au primit atât de bine, încât mi-am recăpătat încrederea în mine ca om și ca artist, încredere pe care o pierdusem treptat. Repet în două spectacole: **Orfeu în infern** de Tennessee Williams și **Anton Pann** de Blaga și sunt foarte fericită că pot sta alături, pe aceeași scenă, de atât de mulți și mari actori, actori pe lângă care, cu ani în urmă, mi-era teamă să și trec. Ce poate fi mai sublim decât să joci cu parteneri buni, care să te facă să „tragi” o dată cu ei, care te obligă să realizezi lucruri bune, pentru că altfel există riscul să nu mai fii văzut?

Mi se pare o mare onoare să respir același aer cu cei mai buni actori din țară și nu numai. Despre perspective nu pot vorbi, și dintr-o anume superstiție, dar cred că ceva-ceva se ntrezărește. Simt asta. Și sper să le demonstrez, aceluia care mi-au spus că am făcut o mișcare greșită și că am să dau de dracu' la Național, că s-au înșelat.

□ Ți-ai pus întrebarea: de ce faci teatru? Oamenii au într-adevăr nevoie de teatru?

■ Fac teatru fiindcă altceva nu știu să fac, pentru asta m-am pregătit și asta am învățat, fiindcă acest microb mi-a intrat în sânge și nu-l mai pot scoate. Pentru teatru am renunțat la prea multe, am renunțat chiar la viața personală; de câte ori am avut de ales între meseria de gospodină și cea de actriță, am ales-o pe cea din urmă. Se spune că în viață nu le poți avea pe toate. Ți se dă într-o parte și ți se ia din alta. Așa s-a întâmplat și cu mine. Sau așa a fost să fie. Cred că oamenii au nevoie de teatru măcar din când în când, iar cum eu sunt o inimoasă și simt nevoia să ajut, atât cât pot, le ofer oamenilor puțină bucurie prin meseria pe care o fac.

□ Ai simțit dragostea și admirația publicului? Ce relație ai cu oamenii de pe stradă?

■ Actorul, pe scenă, e ca un barometru. Este extraordinar cum simți momentele când publicul este cu tine sau când, dimpotrivă, nu te ia în seamă. Se creează un flux greu de definit în cuvinte, între cei din sală și cei de pe scenă. Dar, o dată ce l ai prins în mrejele tale, publicul este cu tine până la sfârșitul spectacolului. Și, sper, încă puțin după aceea. Spectatorii reacționează însă diferit când ne întâlnesc pe stradă. Unii vor să te atingă, alții simt nevoia să-ți spună ceva, oricât, chiar o

bazaconie, alții te înjură. Aici cred că intervine educația și civilizația. Unii presupun sau sunt convinși că noi, actorii, suntem la fel cu personajele întruchipate pe scenă sau pe ecran și nu pot despărți această imagine de cea reală. Noi suntem și buni și răi, și angelici și demonici, iar dacă te-au văzut într-un rol negativ – cum se spune – au impresia că și în viață ești la fel și atunci vor să te pedepsească. Alții sunt cu totul dezamăgiți de faptul că nu suntem mai scunzi sau mai înalți, mai slabi sau mai grași, mai tineri sau mai bătrâni, și simt nevoia acută de a comunica aceste lucruri. Mulți uită că și noi suntem oameni; asta mă deranjează și mă doare cel mai tare. Mi s-a spus de multe ori că, actriță fiind, sunt, deci, mincinoasă. Dar cred că nu există oameni mai sinceri decât actorii. Desigur, toți ascundem câte ceva la un moment dat și chiar mințim dintr-un motiv sau altul, dar așa sunt toți oamenii.

□ Ce crezi despre eșecul în carieră? Dar despre succes?

■ În viața artistică există și succese, și eșecuri. Important este cum reacționezi la ele. Dacă ai mari succese și ești un tip expansiv, riști să îți se urce la cap și să devii înfumurat. Dacă ai mari eșecuri și ești o natură depresivă... atunci riști mult... Trebuie să știi să ții o linie de mijloc, conștient că e normal să ai sușuri și coborâșuri. Chiar trebuie. E ca în pictură. Nu există tablouri într-o singură culoare. Și ce bine „dau” jocurile de lumini și umbre...

□ Actorul este servit profesional de experiența sa de viață?

■ Fără doar și poate, experiența de viață contribuie la realizarea anumitor roluri. Pe mine mă ajută de multe ori, pentru că nu ajunge doar studiul și imaginația. Am citit despre mulți actori americani, ruși, care au stat luni de zile în spitale de psihiatrie alături de psihopați sau au trăit o perioadă la țară, tocmai pentru a pătrunde și a înțelege mai bine, mai profund modul de gândire, gestică unui nebun sau a unui om de la țară. Mie, de exemplu, mi-e foarte greu să joc cu copiii; tocmai pentru faptul că nu am copii și nu prea știu să mă port cu ei. Nu știu dacă pentru asta e neapărat nevoie să devin mamă – ar fi cam dificil –, dar va trebui să studiez acest lucru.

□ Se intersectează sensibilitatea proprie, nativă cu sensibilitatea scenică?

■ După părerea mea, un om insensibil nu are ce căuta pe scenă. Acela nu ar fi actor, ci o mașinărie. Și o mașinărie e rece.

□ Te influențează prezența criticilor de teatru la premieră?

■ Nu. Eu îmi fac meseria și datoria, seară de seară, la fel. Nu-mi propun să joc mai bine, după cum nu-mi propun să joc mai prost. Joc și gata. Dacă se întâmplă să am un spectacol mai slab sau mai bun, nu e pentru că mi-am propus. Dar, așa cum am mai spus, suntem și noi oameni, ne doare poate și pe noi câte ceva, ne mor părinții, frații, prietenii și poate că tocmai în seara aceea trebuie să fim „comici”.

□ Care îți se pare a fi cel mai nobil sentiment?

■ Prietenia. Este cel mai durabil sentiment, bineînțeles dacă e sincer. În dragoste nu cred la fel de mult, pentru că e

trecătoare, ține prea puțin și se transformă prea repede în ură. Și, apoi, dragostea te poate transforma foarte ușor într-un om urât, într-un criminal chiar. Cred că dragostea te prostește, nu te înobilează.

□ Care crezi că este dificultatea principală a teatrului, acum, în România?

■ Cred că lipsa de bani. Suntem incredibil de prost plătiți. Mi-e rușine să spun ce salariu am. Și apoi nu există bani pentru decoruri, costume... Nu sunt cea mai în măsură să vorbesc despre asta. Eu am alte treburi. Dar, dacă n-aș mai avea grija zilei de mâine, viața mea ar fi mai ușoară și nu atât de stresantă. Actorul nu trebuie să spună că n-are ce mânca mâine. E jenant.

□ Există un conflict real între generațiile de actori?

■ Există, dar am observat acest lucru la actorii în vârstă, mai neînsemnați (am încercat să găsec un cuvânt mai blând). Marii actori au multă generozitate și nu se simt frustrați atunci când vin în teatru colegi mai tineri. La Teatrul „Nottara” nu puteam deschide gura ca să-mi spun o părere. Mi s-a spus odată: „mie să nu-mi dai tonuri, că te plesnesc de nu te vezi!”.

Dacă suntem mai tineri nu înseamnă că trebuie să tăcem, să nu avem păreri sau să fim lipsiți de personalitate. Cred că trebuie să colaborăm, să ne ajutăm unii pe alții, și nu să ne punem piedici, fiindcă un spectacol este un întreg, un tot unitar.

□ În ce relație ești cu poezia? Dar cu divinitatea?

■ Îmi place mult să citesc poezie. A rămas o obișnuință din anii în care dădeam la facultate și trebuia să caut poezii pentru repertoriu. Citeam câteva volume pe zi... Nu pot spune că în momentul de față îmi place să recit poezii, dar de citit, citesc și recitesc.

Nu cred în Dumnezeu. Mi se pare aberant să cred într-o forță exterioară. Nu cred în ceea ce nu este palpabil. Sunt un om realist, poate prea realist, motiv pentru care am pierdut mult în viață. Dar asta sunt eu, cea adevărată.

□ De ce natură au fost cele mai mari satisfacții personale?

■ Pentru mine cele mai mari satisfacții sunt micile satisfacții. Se întâmplă să mă bucur mai mult când primesc o floare decât dacă aș câștiga milioane.

□ Te marchează trecutul?

■ Da, foarte mult. Trăiesc mult în trecut și nu prea mă gândesc la viitorul îndepărtat. E un defect. Însă nu-mi place să-mi fac planuri mărețe, ca să nu am mari dezamăgiri atunci când nu se împlinesc.

□ Cât de importantă este popularitatea pentru un actor? Este ea întotdeauna direct proporțională cu valoarea artistică?

■ Popularitatea? Da, este importantă. Dacă un actor nu este cunoscut, degeaba mai există. Desigur, sunt și mari nedreptăți în această meserie. Am cunoscut actori mari, buni adică, pe care publicul nu-i știe. Și sunt mulți actori, nu atât de talentați, în jurul cărora se face prea multă valvă, care iau premii și cărora li se dă o importanță nmeritată.

aprilie 1995

CLARA MĂRGINEANU